

Met uw eigen schoolkrantredactie naar Berlijn Een handleiding voor docenten

Dit document is een word-versie van de handleiding in het webdossier Editie Berlijn op het Duitslandweb (www.duitslandweb.nl). (Kijk bij Dossiers en vervolgens bij Editie Berlijn). Vanuit de handleiding op het Duitslandweb kunt u direct doorlinken naar de genoemde instanties en bronnen. Bovendien vindt u in dit webdossier veel meer informatie over het schoolkrantproject Editie Berlijn en de belevenissen van de schoolkrantredactie van het Montessori College Oost. Vanuit dit webdossier kunt u tevens de pdf-versie van de krant downloaden.

Tips, ideeën en ervaringen

Conceptfase

Betrek een (regionale) krant / tijdschrift bij het project.

Betrek mensen van buiten de school bij het project: vraag een journalist een workshop journalistiek schrijven te verzorgen, vraag een rondleiding aan op de redactie van een echte krant of een echt tijdschrift, nodig een fotograaf uit om een workshop fotografie te verzorgen of vraag een vormgever van een krant een workshop te geven over vormgeving en lay-out.

Leg (via www.austausch.nl) contact met een Berlijnse school en bespreek de plannen. Het bezoek kan de volgende elementen bevatten: een kennismaking, een rondleiding van Berlijnse scholieren door hun school (de Nederlandse leerlingen kunnen in tweetallen met de Berlijnse leerlingen enkele vakken volgen) en een interviewronde (een moment dat de Nederlandse leerlingen alle vragen kunnen stellen aan de Berlijnse leerlingen en leraren). De volgende dag zouden de Berlijnse leerlingen een rondleiding door Berlijn kunnen organiseren. Zij kunnen zo de plekken van de stad laten zien die volgens hen interessant zijn.

Let bij het uitzoeken van een Berlijnse partnerschool op het niveau en die leeftijd van de leerlingen. Dit dient overeenkomstig te zijn. Zie voor meer informatie over het Duitse schoolstelsel www.duitslandweb.nl, dossier *Jetzt Jung*, het hoofdstukje Voortgezet Onderwijs onder Onderwijs.

Vorbereidingsfase

Maak een heldere taakverdeling binnen de redactie (fotografie, schrijven, lay-out, hoofd- en eindredactie).

Laat de redactie zich verdiepen in de stad (zie bronnen).

Laat de redacteuren zelf aangeven wat ze graag zouden willen doen/zien in Berlijn (na bestuderen stadsgidsen, onderzoek op internet). Bepaal samen welke redacteur over welk programmaonderdeel schrijft.

Laat elk redactielid een eigen thema kiezen. Bijvoorbeeld: vrije tijdsbesteding Berlijnse scholieren, Berlijnse mode, Duitse muziek. In hoeverre zijn deze dingen anders/hetzelfde als in Nederland? Of: een belangrijke plek in Berlijn, een museum, een interessante historische gebeurtenis. Het redactielid kan voor vertrek een werkstuk over zijn/haar thema schrijven, in Berlijn de andere redactieleden erover vertellen en na terugkomst een artikel voor de krant over de ontdekkingen schrijven.

Breng de leerlingen via e-mail in contact met de Berlijnse leerlingen. Ze kunnen elkaar interviewen. Ervaring: geef in de eerste fase van het contact onderzoeksopdrachten, contact ontstaat niet vanuit de leerlingen zelf.

Informeer uzelf over de vervoersmogelijkheden. De trein is een goede optie. De prijs voor een retourticket Amsterdam-Berlijn voor acht personen was € 457,00 (mei 2004). Als u tijdig reserveert kunt u zitplaatsen rondom een werktafel reserveren (met stopcontact voor de laptop). De reis duurt zes uur. In de trein kunnen al interviews gehouden en fotoreportages gemaakt worden. Ook kunnen de redacteuren elkaar dan al wat vertellen over hun zelfgekozen thema.

Reserveer tijdig kamers in hostel The Circus (www.circus-berlin.de). Dit is een ideaal hotel voor jongeren: schoon, sfeervol, goedkoop, centraal gelegen met metrohalte voor de deur, goed ontbijt, men is vriendelijk en spreekt Engels.

Docenten die de redactie begeleiden in Berlijn kunnen mogelijk aanspraak maken op een subsidie uit het Plato-programma van het Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs (www.europeesplatform.nl). Het gaat om een vergoeding van de reis- en verblijfkosten en/of vervangingskosten.

Reisfase

Geef alle redacteuren de belangrijkste telefoonnummers, een telefoonkaart en het adres van het hotel.

Neem een laptop mee en laat de redacteuren elke avond een uur de aantekeningen van die dag uitwerken. Importeer ook dagelijks de digitale foto's in de computer (zorg voor de juiste programmatuur en snoeren).

Neem een digitale camera mee en een fotoredacteur die verantwoordelijk is voor de fotografie.

Maak gebruik van het openbaar vervoer, koop groepskaarten, een *Kleingruppenkarte* Berlin AB kost € 14,00 per dag voor vijf personen (mei 2004). Deze kunt u na aankomst voor alle dagen tegelijk aanschaffen. De BVG bevindt zich op station ZOO in de centrale hal. Verkooppunten van de BVG vindt u verder op alle grote U-Bahnstations (www.bvg.de).

Koop na aankomst op het station telefoonkaarten, de *Zitty* of de *Tip*. In deze bladen staat wat er die week op cultureel gebied te doen is in de stad, zoals tentoonstellingen, films, theater, stadswandelingen en feesten.

Schrijffase

Ga meteen na aankomst aan de slag met de krant! (Streven moet zijn om binnen zes weken na terugkomst de krant af, gedrukt en gepresenteerd te hebben.)

Bepaal met de redactie wat er in de krant moet komen en wie welk onderdeel voor zijn/haar rekening neemt.

Stel een deadline vast met de drukker van de krant. Overleg met de drukker hoe hij de krant aangeleverd wil hebben.

De fotoredacteur zoekt geschikte foto's uit voor de teksten.

Eindfase

Organiseer een feestelijke presentatie van de schoolkrant (aanbieden eerste exemplaar aan een bijzondere persoon). Dit is een mooie afsluiting van het project.

Stuur alle betrokkenen (en het Duitsland Instituut!) een schoolkrant.

Checklist

Wat moet wanneer gebeuren?

Stapsgewijs komen zaken aan bod, die in ieder geval nodig zijn om een (leuk en nuttig) journalistiek verblijf in Berlijn te organiseren.

Vijf maanden van tevoren

Opstellen van conceptprogramma.
Nagaan van financieringsmogelijkheden bij school.
Gesprek met schoolleiding en zo nodig extra subsidie aanvragen.
Navragen van alle belangrijke data bij andere secties en collega's.
Gesprek met collega's en andere secties over (inhoudelijke) samenwerking. Bespreken mogelijkheid het project in de lessen te integreren.
Contact zoeken met (regionale / landelijke) krant.
Contact zoeken met potentiële workshopleiders.
School in Berlijn zoeken en benaderen.
Reisleiding bepalen. Wie doet de begeleiding in Nederland en wie gaat er mee naar Berlijn?

Vier maanden van tevoren

Leerlingen voor/van de schoolkrantredactie selecteren.
Taken binnen de redactie verdelen: wie is waarvoor verantwoordelijk (tekst, fotografie, lay-out, hoofd- en eindredactie)?
Schoolbezoek in Berlijn vastleggen, datum en contactpersoon.
Verzekeringen uitzoeken.
Totale kosten berekenen (reis, onderdak, activiteiten, druk krant).
Onderdak in Berlijn regelen (Hostel The Circus, www.circus-berlin.de).
Subsidieaanvraag voor begeleidende docent indienen bij Plato (www.europeesplatform.nl).

Drie maanden van tevoren

Vervoer naar Berlijn regelen.
Stadsgidsen en websites over Berlijn bekijken.
Informatie over de stad samenstellen (Dit kan de redactie zelf doen; is tevens een eerste oefening. Goede stukken kunnen ook later in de krant worden opgenomen).
Programmaonderdelen bedenken (kan de redactie als opdracht zelf doen).
Thema's verzinnen (inhoudelijke voorbereiding van de redactie).
Contact leggen met scholieren Berlijn (elkaar per e-mail interviewen?).
Schriftelijke toestemming aan ouders vragen. Leerlingenformulier laten invullen (bereikbaarheid van ouders, telefoonnummers, verzekeringen checken, dieetwensen en kopieën paspoorten/identiteitspapieren vragen).

Twee maanden van tevoren

Redactieoverleg: Hoe groot wordt de krant? Thema's vastleggen en taken verdelen: wie schrijft wat? Welke interviews worden gehouden? (Van tevoren de schoolpartner hiervan op de hoogte stellen).
Voortgang organisatie controleren.
Eventuele invallers bedenken.
Reisdocumenten in orde? (tickets en kopieën van identiteitspapieren).
Eventuele eetgelegenheden doornemen (afstanden onderling goed bekijken).
Programma samenstellen.
Alle redactieleden maken werkstuk over zelfgekozen thema Berlijn.
Contact leggen met drukker (als de krant niet in de school kan worden gedrukt), afspraken maken over datum en vorm aanlevering kopij, datum levering krant en oplage. Een goede, goedkope drukker is NDC Print in Leeuwarden (www.ndcnet.nl).

Een maand van tevoren

Definitief programma vaststellen.
Organisatie met redactie en begeleiding doornemen: wie doet wat op welke dag?
Gedragsregels doornemen met redactie en begeleiding.
Vaststellen wie wat meeneemt (camera, fototoestel, documenten etc.)
Wel/geen mobiele telefoon mee?
Definitieve tijd en plaats van vertrek en terugkomst meedelen aan alle betrokkenen.
Adreslijst voor verblijf en uitwisselingsprogramma verdelen aan ouders en deelnemers, incl. belangrijke telefoonnummers en een kaart van Berlijn.
Kamerindeling maken en de redacteuren hierover informeren.
Iedereen lijstje met 'Hoe en wat in het Duits' en belangrijke telefoonnummers.
Inpaklijst samenstellen en aan de redacteuren geven / aan de ouders sturen.

Twee weken van tevoren

Verifiëren van alle gemaakte afspraken met de redactie, schoolleiding, ouders en contacten in Berlijn.
Laatste bespreking met de redactie en begeleiding.
Neem vooral alle relevante faxen, brieven en bevestigingen van afspraken en reserveringen mee!
Geschenken laten kopen voor de schoolleiding in Berlijn en andere betrokkenen.
Informatiepakket samenstellen met foto's van de eigen school (voor scholieren Berlijn).

Inpaklijst Wat een redactie in ieder geval nodig heeft

Deelnemers

Geldig reisdocument
Goede schoenen
Klein rugzakje
Map, pennen en papier
Paraplu/regenkleding

Begeleiding

Goede kaart van Berlijn
Stadsgids
Telefoonnummers ouders
Verzekeringpapieren
Laptop (met de juiste programmatuur en snoeren voor de digitale camera)
Digitale camera (genoeg memorysticks)
Pennen en papier
Woordenboek
Lijst 'Hoe en wat in het Duits' voor alle redacteuren
Alle relevante faxen, brieven en bevestigingen van afspraken en reserveringen
Cadeautjes voor de schoolleiding en andere betrokkenen
Informatie over / foto's van de eigen school

Nuttige adressen

Hotel in Berlijn

Hostel The Circus
Weinbergsweg 1a
10119 Berlin
Tel. 0049 (0) 30 28391433
info@circus-berlin.de
www.circus-berlin.de

Berlijnse partnerschool

www.austausch.nl

Plato-programma

Platobeurs
Europees Platform
voor het Nederlandse Onderwijs
Nassauplein 8
1815 GM Alkmaar
Tel.: 072 5118502
www.europeesplatform.nl

Vervoer Berlijn

NS Internationaal
Tel: 0900 9696
www.ns.nl

Drukkerij

NDC Print
Postbus 394
8901 BD Leeuwarden
Tel.: 058 2845346
print@ndcnet.nl
www.ndcnet.nl

Hoe en wat in het Duits

Wil je je in Berlijn kunnen redden, dan moet je soms dingen in het Duits kunnen vragen. De meest voorkomende vragen, opmerkingen en antwoorden staan in de lijst 'Hoe en wat in het Duits'. Bij elke Nederlandse zin staat de Duitse vertaling.

Op de lijst staan tevens enkele belangrijke telefoonnummers en kunt u zelf de namen en telefoonnummers van de begeleiders invullen. Zo heeft elke leerling op ieder moment van de reis een handige woordenlijst en de nummers voor noodgevallen paraat (zie laatste pagina).

Een Word-versie van 'Hoe en wat in het Duits' vindt u in het webdossier Editie Berlijn op www.duitslandweb.nl (Dossiers, Editie Berlijn, het hoofdstukje Hoe en wat onder Zelf naar Berlijn). Zo kunt u de telefoonnummers invoegen en de complete lijst uitprinten.

Handige stadsgidsen en websites over Berlijn

Stadsgidsen

Lonely Planet Berlin. Door: T. Parkinson en A. Schulte-Peevers (Augustus 2004). ISBN 174059472X. 334 Pagina's, prijs circa € 20,00.

Deze zeer recente, beroemde (Engelstalige) reisgids is erg overzichtelijk en geeft- zeker voor jongeren - goede informatie over Berlijn. Tevens bevat de gids 39 plattegronden van de stad en leuke culturele tips.

The Rough Guide to Berlin. Door: J. Gawthrop en J. Holland (2001). ISBN 1858286824. 370 Pagina's, prijs circa € 19,00.

Deze Engelstalige gids is ook zeer geschikt voor jongeren. Naast informatie over de bezienswaardigheden, restaurants, cafés, winkels etc. ook aandacht voor de historie van de stad, literatuurverwijzingen en een lijst typisch Duitse uitdrukkingen.

Berlijn. Capitool reisgids. Door: M. Ominalowska en C. Tempel (2001). ISBN 9041018506. 352 Pagina's, prijs circa € 20,00.

Een Nederlandstalige goed geïllustreerde gids met een historische inleiding op Berlijn, de verschillende wijken, wandelroutes, handige adressen, plattegronden, metrokaarten en een woordenlijst. Voor museabezoekers een aanrader.

Websites

www.berlin.de

Alle informatie over Berlijn, de officiële Berlijn-website.

www.btm.de

Equivalent van de Nederlandse VVV-site, met alle belangrijke toeristische informatie over Berlijn en omstreken.

www.berlinonline.de

Nieuws en achtergronden over Berlijn.

www.berlijn.nl

Nederlandstalige website met informatie over de stad (met name toeristische gegevens).

www.stadtentwicklung.berlin.de

Stedenbouwkundige, geografische en statistische informatie over Berlijn.

www.berlin-info.de

Onofficiële Berlijn-site met handige links.

www.die-berliner-mauer.de

Informatie over de Berlijnse Muur.

www.austausch.nl

Praktische informatie over een uitwisseling met een Duitse school. Tevens informatie over het Duitse schoolsysteem.

Kijk voor meer interessante websites over Duitsland en Berlijn bij Links in het webdossier Editie Berlijn op www.duitslandweb.nl.